

Odluka kojom se donosi Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o srednjoj školi

Koristeći se ovlaštenjima koja su Visokom predstavniku data u članu V Aneksa 10. (Sporazum o implementaciji civilnog dijela Mirovnog ugovora) Općeg okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini, prema kojem je Visoki predstavnik konačni autoritet u zemlji u pogledu tumačenja gore navedenog Sporazuma o implementaciji civilnog dijela Mirovnog ugovora; i posebno uzevši u obzir član II 1. (d) istog Sporazuma prema kojem Visoki predstavnik "pomaže, kada ocijeni da je to neophodno, u rješavanju svih problema koji se pojave u vezi sa implementacijom civilnog dijela Mirovnog ugovora";

Pozivajući se na stav XI.2 Zaključaka Konferencije za implementaciju mira održane u Bonu 9. i 10. decembra 1997. godine, u kojem je Vijeće za implementaciju mira pozdravilo namjeru Visokog predstavnika da iskoristi svoj konačni autoritet u zemlji u vezi sa tumačenjem Sporazuma o implementaciji civilnog dijela Mirovnog ugovora, kako bi pomogao u iznalaženju rješenja za probleme u skladu sa gore navedenim "donošenjem obavezujućih odluka, kada ocijeni da je to neophodno", o određenim pitanjima, uključujući i (prema tački (c) stava XI.2) "mjere kojima se obezbjeđuje implementacija Mirovnog sporazuma na cijeloj teritoriji Bosne i Hercegovine i njenih entiteta";

Konstatirajući da je Vijeće za implementaciju mira na sastanku održanom u Madridu 16. decembra 1998. godine istaknulo zadatke Visokog predstavnika koji uključuju koordiniranje napora međunarodne zajednice u vezi obrazovanja;

Konstatirajući dalje da je Upravni odbor Vijeća za implementaciju mira na sastanku održanom u Briselu, 21.

novembra 2002. godine, zaključio da Bosna i Hercegovina treba da "razvije zajedničko programsko jezgro koje će biti u skladu sa evropskim standardima i da izvrši racionalizaciju postojećih struktura kako bi sistem finansiranja i rukovođenja (obrazovanja) postao efikasniji" i da je "u potpunosti podržao pet obećanja", koja uključuju preuzetu obavezu Bosne i Hercegovine da "izradi, donese i provede zakone u entitetima i kantonima koji su u skladu sa ljudskim pravima i principima i standardima obrazovanja ugrađenim u zakon na državnom nivou (najmanje dva mjeseca prije početka školske godine 2004/2005.)";

Podsjećajući nato da je u skladu sa uvjetima koji su joj postavljeni nakon ulaska u Vijeće Evrope Bosna i Hercegovina bila obavezna da do 24. aprila 2004. godine eliminira sve oblike segregacije i diskriminacije koji počivaju na temelju nacionalne pripadnosti;

Pozdravljajući najvažniji cilj Strategije reforme obrazovanja da se obrazovanje depolitizira, te da se stvore uvjeti koji će osigurati jednak pristup visoko kvalitetnom, modernom obrazovanju u cijeloj zemlji;

Potpuno svjestan činjenice da, u svrhu postizanja ovog cilja, sva djeca moraju imati pristup kvalitetnom obrazovanju u integriranim, multikulturalnim školama u kojima nema političke, vjerske, kulturološke i druge pristrasnosti niti diskriminacije, a koje poštuju prava sve djece;

Konstatirajući daje Upravni odbor Vijeća za implementaciju mira, u Komuniqueu usvojenom na sastanku održanom 12. juna 2003. godine u Sarajevu, "zahtijevao od organa vlasti Bosne i Hercegovine da provedu ove reforme (usvajanjem nacrtu državnog Okvirnog zakona o osnovnom i srednjem obrazovanju u Bosni i Hercegovini) i da preduzmu "korake ka usklađivanju tri "nacionalna" nastavna plana i programa u jedno zajedničko programsko jezgro na cijeloj teritoriji Bosne i Hercegovine za sve predmete koji se predaju u osnovnim i srednjim školama

općeg smjera”;

Konstatirajući dalje da je Okvirnim zakonom o osnovnom i srednjem obrazovanju u Bosni i Hercegovini (“Službeni glasnik BiH”, br. 18/2003, od 1. jula 2003. god.)(u daljem tekstu: “Okvirni zakon”) utvrđeno da: “kako bi se postigao odgovarajući kvalitet obrazovanja i standarda znanja, te njihove uporedivosti na domaćem i međunarodnom planu, nadležne obrazovne vlasti dužne su osigurati da se do početka 2003/2004. godine nastava u svim školama realizira na osnovu zajedničkih jezgara nastavnih planova i programa kako je utvrđeno ovim zakonom”;

Sa žaljenjem što Srednjobosanski kanton do sada nije uskladio svoje zakone o osnovnom i srednjem obrazovanju sa Okvirnim zakonom;

Na osnovu gore navedenog Visoki predstavnik ovim donosi slijedeću:

ODLUKU

kojom se donosi Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o srednjoj školi

(Službene novine Srednjobosanskog kantona, br. 11/01)

Taj zakon čini sastavni dio ove Odluke i stupa na snagu kao zakon Srednjobosanskog kantona na dan predviđen u članu 21. zakona, na privremenoj osnovi, sve dok ga Kantonalna skupština Srednjobosanskog kantona ne usvoji u istom obliku, bez izmjena i dopuna i bez dodatnih uvjeta.

Ova Odluka stupa na snagu odmah i odmah se objavljuje u “Službenim novinama Srednjobosanskog kantona”.

Sarajevo, 7. juli 2004.

Paddy Ashdown
Visoki predstavnik

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o srednjoj školi

Član 1.

U Zakonu o srednjoj školi (Službene novine Srednjobosanskog kantona, broj 11/01) član 5. mijenja se i glasi:

“Jezici konstitutivnih naroda Bosne i Hercegovine upotrebljavat će se u svim srednjim školama u skladu s članom 7. Okvirnog zakona o osnovnom i srednjem obrazovanju u Bosni i Hercegovini (Službeni glasnik BiH, br. 18/03; u daljem tekstu: Okvirni zakon).

Nastavnici moraju uvažavati te objašnjavati razlike između tri službena jezika Bosne i Hercegovine, kad god je to od značaja za predmete koje predaju.

Ne smije biti diskriminacije učenika zbog njihovih vjerskih, rasnih, nacionalnih, spolnih, kulturoloških i drugih posebnosti, kao niti zbog korištenja bilo kojeg jezika ili pisma konstitutivnih naroda u Bosni i Hercegovini.

Ne smije biti diskriminacije nastavnika ili drugog uposlenika pri imenovanju, uvjetima zaposlenja, napredovanju ili prilikom donošenja druge odluke vezano za tu osobu, zbog toga što u školi koristi bilo koji od jezika konstitutivnih naroda, u usmenom ili pismenom izražavanju.”

Član 2.

Član 6. mijenja se i glasi:

“Državljaninu Bosne i Hercegovine koji se, u skladu sa Zakonom o zaštiti prava pripadnika nacionalnih manjina (Službeni glasnik BiH, broj 12/03), izjasni pripadnikom nacionalne manjine, osigurat će se nastava iz maternjeg jezika, kao i druga prava u skladu sa Zakonom o zaštiti prava pripadnika nacionalnih manjina.

Ako osoba na koju se primjenjuje prethodni stav želi pohađati nastavu iz maternjeg jezika na svom jeziku, prilikom upisa obavijestit će školu da je pripadnik nacionalne manjine i škola će to prihvatiti kao činjenicu bez daljnjih provjera i dokaza.

Nastava iz maternjeg jezika može se obavljati u razredu, u zasebnom razredu ili grupi, ili pojedinačno.

Nastavnik zadužen za nastavu iz prethodnog stava mora imati dovoljno znanja odnosnog jezika, kako bi se osiguralo da može predavati jezik na odgovarajućem nivou.

Ministar obrazovanja, nauke, kulture i sporta Kantona (u daljnjem tekstu: ministar) odgovoran je za ustanovljavanje nastavnog plana i programa za nastavu iz maternjeg jezika i za osiguravanje nastavnih sredstava za takvu nastavu.”

Član 3.

U članu 9. stav 1. mijenja se i glasi:

“Srednju školu može osnovati domaće i strano pravno ili fizičko lice u svim oblicima vlasništva, u skladu s ovim zakonom.”

U istom članu dodaje se novi stav 8. koji glasi:

“Privatna škola se može osnovati u skladu s načelima i standardima utvrđenim ovim zakonom te ostalim uvjetima i kriterijima utvrđenim propisima u oblasti obrazovanja.

Član 4.

Iza člana 9. dodaje se novi član 9a. koji glasi:

“Danom stupanja na snagu ovog zakona, ujedinit će se rukovodstvo i uprava u svim školama koje koriste istu školsku zgradu i u područnim školama u kojima rukovodstvo i uprava nisu jedinstveni s matičnom školom ili gdje se nastava izvodi na više nastavnih planova i programa.

Škole iz stava 1. ovog člana imat će jednog direktora i pomoćnika direktora koji ne mogu biti pripadnici istog konstitutivnog naroda, odnosno Ostalih, jedan školski odbor i jedan sekretarijat. Rukovođenje i uprava školom uredit će se i organizirati na način koji osigurava ravnopravnost jezika, pisma, akata, školskih sprava i školskih programa.”

Član 5.

U članu 16. dodaje se stav 4. koji glasi:

“Statusne promjene škole, osim prijavljivanja sudu, obavezno se prijavljuju Ministarstvu radi upisa u Registar škola.”

Član 6.

U članu 18. stav 1. mijenja se i glasi:

“Srednja škola može organizirati izvođenje dijela nastavnih planova van svog glavnog sjedišta, u skladu sa zakonom i drugim propisima uz saglasnost Ministarstva. Na teritoriji Kantona nastavne planove mogu provoditi škole čije je sjedište van Kantona, u skladu sa ovim zakonom i drugim propisima te uz saglasnost Ministarstva.”

Član 7.

U članu 26. stav 1. mijenja se i glasi:

“Nastavne planove i programe, uključujući i zajedničku jezgru nastavnih planova i programa, donosi Ministarstvo za sve vrste srednjih škola”.

Iza stava 1. dodaju se novi stavovi 2. i 3. koji glase:

“Nastavne planove i programe za sve vrste srednjih škola, uključujući i zajedničku jezgru nastavnih planova i programa, Ministarstvo donosi u skladu sa zajedničkom jezgrom nastavnih planova i programa kako je utvrdi Agencija za nastavne planove i programe, u skladu sa članovima 42., 43. i 48. Okvirnog zakona.

Standarde uspjeha učenika i ocjenjivanja postignutih rezultata, koje ustanovljuje Agencija za standarde i ocjenjivanje u obrazovanju u skladu s članovima 46. i 47. Okvirnog zakona, usvaja i provodi Ministarstvo.”

Dosadašnji stav 2. postaje stav 4.

Član 8.

Iza člana 34. dodaje se član 34a. koji glasi:

“Srednja škola svoju ulogu i obaveze ostvaruje u okruženju poticajnom za sticanje znanja; koje poštuje i podržava individualnost svakog učenika, kao i njegov kulturni i nacionalni identitet, jezik i vjeru; koje je sigurno i u kojem ne postoji bilo kakav oblik zastrašivanja, zlostavljanja, fizičkog kažnjavanja, vrijeđanja, ponižavanja ili degradiranja ili štete po zdravlje, uključujući i štetu izazvanu pušenjem ili upotrebom drugih opojnih ili nezakonitih materija”.

Član 9.

Iza člana 38. dodaje se član 38a. koji glasi:

“Tokom nastavnih i drugih aktivnosti u školi ne smiju se upotrebljavati ili izlagati didaktički ni drugi materijali, a nastavnici i drugo školsko osoblje ne smiju davati izjave koje bi se opravdano mogle smatrati uvredljivim za jezik, kulturu ili religiju učenika koji pripadaju bilo kojoj nacionalnoj, etničkoj ili vjerskoj skupini.

Za nadzor nad provođenjem odredbi stava 1. ovog člana nadležno je Ministarstvo. Po primljenoj prijavi postupak provodi posebna komisija koju osniva ministar.

Na prijedlog komisije iz prethodnog stava, Ministarstvo donosi konačnu i obavezujuću odluku.”

Član 10.

Član 53. se mijenja i glasi:

“Djecaimladisposebnimobrazovnimpotrebama obrazovat će se uredovnim školamaipremaprogramimaprilagođenimnjihovimindividualnimpotrebama. Individualni program, prilagođennjihovimmogućnostima isposobnostima, izrađujesezasvakogučenika, uzobaveznoodređivanjedefektološkogilogopedskogstatusa.

Djeca i mladi s ozbiljnim smetnjama i poteškoćama u razvoju mogu se djelimično ili u cjelini obrazovati u specijalnim odgojno-obrazovnim ustanovama ako im nije moguće pružiti odgovarajuće obrazovanje u redovnim školama.

Djeca koja ne mogu pohađati redovnu školu mogu pohađati specijalno odjeljenje koje može biti u sastavu redovne škole.

Kategorije, postupak identifikacije, planiranje i način rada, profil, obuka i profesionalni razvoj stručnog kadra za rad sa djecom i mladima s posebnim potrebama i druga pitanja, bliže se uređuju podzakonskim propisom.”

Član 11.

U članu 55. dodaje se novi stav 3. koji glasi:

“Srednješkolsko obrazovanje dostupno je svima u skladu sa postignutim uspjehom u osnovnoj školi, osobnom interesu i sposobnostima.”

Dosadašnji stavovi 3. i 4. postaje stavovi 4. i 5.

Dodaje se novi stav 6. koji glasi:

“Srednjoškolsko obrazovanje u javnim ustanovama je besplatno, što podrazumijeva osiguranje uvjeta za slobodan pristup i sudjelovanje u obrazovanju, naročito u pogledu osiguranja pristupa besplatnim udžbenicima, priručnicima i drugom potrebnom didaktičkom materijalu.”

Član 12.

Iza člana 57. dodaje se član 57a. koji glasi:

“Učeniku koji prelazi iz jednog obrazovnog programa u drugi, u okviru iste struke, vrijeme obrazovanja u prethodnom obrazovnom programu na području Bosne i Hercegovine priznaje se za dalji nastavak obrazovanja u Kantonu, u skladu sa nastavnim planom i programom i drugim uvjetima utvrđenim važećim propisima.

Ako se prema uvjetima iz prethodnog stava učenik upisuje u naredni razred (godinu), škola je dužna omogućiti mu polaganje eventualne razlike predmeta najkasnije do 15. aprila tekuće godine”.

Član 13.

U članu 66. stav 7. se mijenja i glasi:

“Ako nastavničko vijeće ne prihvati prigovor, učenik ili roditelj imaju pravo prigovora Ministarstvu, koje će donijeti odluku u roku od tri dana. Odluka je obavezujuća za školu.”

Član 14.

U članu 71. dodaju se stavovi 4. i 5. koji glase:

“Svjedodžbe i diplome o završenom obrazovanju, stečene po nastavnim planu i programu i izdane od verificiranih obrazovnih ustanova na području Bosne i Hercegovine, imaju

isti status kao svjedodžbe i diplome izdane u Kantonu.

Vrijeme obrazovanja u odgovarajućem obrazovnom programu u Bosni i Hercegovini koje nije okončano dodjelom svjedodžbe ili diplome, priznaje se bez uvjetovanja za dalji nastavak i završetak obrazovanja u tom istom programu u Kantonu.”

Član 15.

Član 80. se mijenja i glasi:

“Radi povezivanja s društvenom zajednicom i saradnje roditelja i škole, u osnovnoj školi osniva se vijeće roditelja i vijeće učenika.

Vijeće roditelja čine predstavnici roditelja, predstavnici škole (nastavnici, učenici i administrativno osoblje) i zainteresirani predstavnici lokalne zajednice, s tim da većinu u vijeću čine roditelji.

Način i postupak osnivanja i rada vijeća bliže se uređuje općim aktima škole i statutom vijeća.

Vijeće roditelja:

- a) promovira interese škole u zajednici na čijem području se škola nalazi;
- b) predstavlja stavove roditelja učenika školskom odboru;
- c) podstiče aktivno uključivanje roditelja u rad škole;
- d) informira školski odbor o svojim stavovima o svakom pitanju koje se odnosi na rad i upravljanje školom, kada ocijeni da je to potrebno ili na zahtjev školskog odbora;
- e) učestvuje u izradi i realizaciji odgovarajućih projekata kojima se potiče i unapređuje obrazovni rad u školi;
- f) predlaže i bira predstavnike roditelja u školski odbor.

U svrhu poboljšanja suradnje između lokalne zajednice, škola i roditelja, u osnovnim školama može se osnovati udruženje roditelja i nastavnika.”

Član 16.

Iza člana 80. dodaje se član 80a. koji glasi:

Uzimajući u obzir dob učenika koji pohađaju školu, škola im pomaže da osnuju vijeće učenika, čije su dužnosti:

- a) promoviranje interesa škole u zajednicu čijem području se škola nalazi;
- b) predstavljanje stavova učenika o radu škole;
- c) informiranje školskog odbora o svojim stavovima o svakom pitanju koje se odnosi na upravljanje školom, kada ocijeni da je to potrebno i u skladu s zahtjevima školskog odbora.

Postupak osnivanja i način rada vijeća učenika utvrđuju se opštim aktima škole.”

Član 17.

U članu 83. stav 1. na kraju rečenice dodaju se riječi: “koji raspisuje školski odbor”

Stav 2. mijenja se i glasi:

“Radnici iz stava 1. ovog člana mogu zasnovati radni odnos na određeno vrijeme i bez konkursa ako se radi o privremenim zamjenama nastavnika i stručnih saradnika, a najduže na period od 60 dana.”

Dodaje se stav 3. koji glasi:

“Vjeroučitelj u školi ne može zasnovati radni odnos ako mu nadležna crkva ili vjerska zajednica nije izdala ispravu o ovlaštenju za poučavanje vjeronauke.”

Član 18.

U članu 96. stav 3. mijenja se i glasi:

“Stručni pedagoški nadzor obavljat će zavodi za školstvo u skladu s propisima koje donosi Ministarstvo”

Član 19.

Član 99. se mijenja i glasi:

“Srednjom školom upravlja školski odbor, koji se bira iz reda osoblja škole, osnivača škole, lokalne zajednice i roditelja, prema postupku koji podzakonskim propisom uređuje ministar. Izbor se vrši po načelu ravnopravne zastupljenosti predstavnika ovih struktura.

Sastav školskog odbora mora odražavati nacionalnu strukturu učenika, roditelja, školskog osoblja i lokalne zajednice, u skladu sa Okvirnim zakonom.

Obavljanje dužnosti člana školskog odbora dobrovoljno je i bez naknade”.

Član 20.

U članu 111. dodaje se nova alineja četvrta koja glasi:

” – ako na bilo koji način naruši okruženje u kojem djeluje (član 34a.).”

Član 21.

Ovaj zakon se objavljuje u “Službenim novinama Srednjobosanskog kantona” i stupa na snagu na dan objavljivanja.